

Rešitev pristanišča je v ločitvi od Italije

Promet v tržaškem pristanišču je dosegel v povojnih letih rekordne številke. Tako so leta prejšnjega po morju 3,7 milijonov ton blaga, to je za 200.000 ton več kot leta 1948. To je bil promet največji v zgodovini Trsta.

Tudi letošnji promet je še vedno zelo visok, čeprav je bil n. pr. v aprilu skoraj dvakrat tako velik kot v aprilu 1948. Tudi letošnji promet je še vedno zelo visok, čeprav je bil n. pr. v aprilu skoraj dvakrat tako velik kot v aprilu 1948.

Trenutne visoke številke prometa pa ne morejo zadovoljiti nikogar:

1. sprememba, da se struktura prometa, tako da sedaj prevladuje masovno blago, kot so žitarice, premog in ruda. To blago so pristanišča komaj dotokne ter nudi le malo možnosti za zasluske;

2. Trst še vedno ni nadoknadil 30 pod italijansko okupacijo izgubljenih let. Vsa svetovna pristanišča so namreč že pred vojno preselila kritične točke iz 1913. leta ter se sedaj razvijajo na solidni osnovi naprej.

Porast ostalih svetovnih pristanišč, okrepitev Genova, Benetk, Hamburga, Bremena, sprememba politična situacija, nove meje, nemške rekonstrukcije zvezne tla, vsi ti momenti pa izredno jadrno vse tržaške konkurenti. Medtem ko vsa svetovna pristanišča krepijo svoje trgovsko morarstvo in jadrno svoje zveze z lastnjim, pa ostaja v Trstu vse po starem ter postaja prav zaradi tega bodencost vedno bolj temna.

Poglejmo, kako je Trst okoližen z 2. brodom? Tik pred prvo svetovno vojno 1913. leta je v Trst priplulo in odplulo 10.956.000 netto ton ladjev. Leta 1936. leta je priplulo za 3 odstotke brodomov več, a leti komaj 44 odstotkov. To pomeni, da je Trst sedaj dokaj slabše okoližen z ladjemv, kot je bil v avstrijskih časih. Genova je pridobil do 1936. leta 153 odstotkov netto ton ladjev na prometa in ji je do danes kljub vojnemu opustošenju uspešno vzpostavilo predvojno stanje.

Benetke so do 1936. leta podvojile promet ladij, a lani je znašal obseg prometa ladij 106 odstotkov v primerjavi z letom 1913.

Z rednimi ladjamijskim programi je še slabše. Vsi resni gospodarski krogi poudarjajo, da ima Genova vse potrebne ladijske zveze. Trst jih ima sedaj deset (a se to ne smemo okrbavati in je na njih mnogo neprimernih, za vojne pogoje zgrajenih, ladij tipa «Liberty»), potreboval pa bi jih najmanj sedem. Če k temu primerjamo, da ima Hamburg zvez 188 rednih ladijskih zvez in da se resno trudi, da bi te zveze še ojačil in pomnožil, ostane jasno, kako vezi ladijskega prometa mora vzdržati tržaški pristanišč.

To je konkurenčni pritisk najzadostnejši. Italijanski pristanišč Genova in Benetk ter severnih pristanišč Hamburga in Bremena.

Zakaj je prišel Trst v tako neugoden pomorski položaj? Najprej zaradi 25-letne pripadnosti k Italiji, nato zaradi Kopen, ki si je tržaško prebivalstvo ni želelo in ki je ni zapustilo.

Vendar je od vojne minilo sedem let, v katerih je Genova popolnoma (Benetke pa v veliki večini) uspele obnoviti svojo morarstvo in redne pomorske zveze.

Italijanska vlada, preko državnega holdinga Finmare in od njega odvisnih pomorskih družb, veda in oblači v tržaškem pomorstvu. 96.000 ton ladjev so po vojni pridobili v Trstu. Lahko rečemo, da so se to ladjev zgradili za tržaški denar ob pomoci tržaških fondov ERP. Niti ena ladija ni ostala v Trstu, vse so po italijanskih direktivah odplule v Genova in tam okrepile pomorsko morarstvo.

Tukaj tiče vzrok za obupni položaj tržaškega pomorstva, medtem ko se perapevke za bodencost vsak dan slabše.

Lani, kar lahko rečemo o pomorstvem položaju, lahko trdimo, da je tržaški pomorstvo med Tratom in njegovim zaledjem. Italijanske državne železnice imajo vse železniški promet v monopolni oblasti. Forsirajo z vsemi dostopnimi in nedostopnimi sredstvi promet preko Trbiža, pa naj bi bil gospodarsko ugoden ali ne. Stevilne tarifne konkurence, ki se vrte druga za drugo, niso moge rešiti perečega tarifnega položaja prav zaradi stalnega italijanskih državnih železnic, ki forsirajo Benetke na škodo Trsta.

Vsi ti pojavi so že do sedaj zavirali promet tržaškega pristanišča. Italija je v vseh povojnih letih vodila tako politiko, ki forsira Genova in Benetke in obenem odvrca od Trsta njegovo naravno okoliščino. Zaradi vseh navedenih vzrokov, ki se v bistvu reducirajo na umetovanje Italije v tržaški promet, so perspektive za bodočnost tržaškega pristanišča temne. Položaj je tako resen, da so bili o njem pristojni sprejeli celo tisti, ki so doslej kazali kaj malo zanimanja za tržaško pristanišče in za tržaške interese sploh. Če so celo ti krogi, ki izražajo italijanske protitržaške interese spregovorili — v mladih imamo predsems alarmantni članek v «Ultimo Notizie» — nas to nadaja še z večjo skrbjo, ker imajo ti ljudje mnogo večji vplov na kulturno protitržaško tano.

Skrajna nekonkretnost pisanja v «Ultimo» — po enaki nekonkretnosti se odlikuje tudi «Unitas», ki se običajno tudi malo ukvarja s tem življenjskim problemom Trsta — pa kaže, da gre le za metanje peska v oči. Več od te gospode tudi ne moremo pričakovati, kajti če bi se hoteli resnično zavzeti za tržaške interese, bi morali nujno omejiti vlogo Italije na dvoje: naj prvi vrne Trstu njegovo ladijevico in drugi, naj neha sabotirati tržaški promet in gospodarstvo.

Tega ne moremo pričakovati niti od odkritih izrednostov pri «Ultimo Notizie» in sličnih listih, niti od zakrknatih izrednostov pri «Unitas», ki se izogiba konkretnemu obravnavanju tržaških problemov in ga nadomešča z najzadostnejšimi vošmi propagandističnimi gesli prav zato, da jim ne bi bilo treba jasno povedati, da povzemanje v Italijo večraj, danes in jutri Trstu samo škoduje.

Edina rešitev za Trst je, da se od Italije loči.

Toda namesto da bi se na ta način ustvarili temelji za zdrav dvaj tržaškega gospodarstva, se slediljivo nadzorstvo Italije še bolj utrjuje. Po londonskem sporazumu bi moralo do 15. julija priti v Trst 21 rimskih birokratov, ki naj bi spremenili tržaško upravo v nevarno agencijo rimske vlade.

Napobila obravnava bodencost tržaškega pristanišča, bodencost tržaškega gospodarstva je danes v protestu in v borbi proti temu nadaljnjemu koraku na poti priključevanja Trsta k Italiji, v borbi za osvoboditev Trsta izpod mavohovskega italijanskega varstva, v borbi za resnično neodvisnost Tržaškega ozemlja.

Rezultati zadnjih volitev so dali tržaškemu ljudstvu polno legitimacijo, da to svojo zahtevo poudari pred vsem svetom. S svojimi glasovi so Tržani obodili politiko priključevanja k Italiji sploh in še posebej rezultate londonskega meštarjenja in zahtevajo, da se njihova volja in njihova pravica do samostojnega življenja tudi upošteva.

Jugoslavija pozdravlja vse napore da doseže avstrijsko ljudstvo neodvisnost

Tako je poudaril podpredsednik zvezne vlade Aleksander Rankovič na svečanem kosilu v čast avstrijske delegacije - Odgovor ministra Gruberja - Včeraj je bil prvi sestanek avstrijskih zastopnikov s predstavniki zunanjega ministrstva FLRJ

(Od našega dopisnika)

BEograd, 20. — Jugoslovanska javnost in politični krogi posvečajo veliko pozornost obisku avstrijskega zunanjega ministra dr. Karla Gruberja. Danes dopoldne je avstrijski zunanji minister v spremstvu avstrijskega poslanika v Beogradu Braumisa obiskal namestnika jugoslovanskega zunanjega ministra Veljko Vlahovića, ki mu je zatem vrnil obisk v spremstvu pomočnika zunanjega ministra Lea Matasa in jugoslovanskega poslanika na Dunaju Viktorja Repšija. Nato je dr. Gruber obiskal predsednika predzidja ljudske skupščine dr. Ivana Ribarja.

Opoldne je podpredsednik zvezne vlade Aleksander Rankovič imenoval priredil svečano kosilo v čast avstrijske delegacije. Kosilo so se poleg avstrijske delegacije in avstrijskega poslanika dr. Braumisa udeležili podpredsednik predzidja ljudske skupščine Moša Pijade, ministri zvezne vlade Milovan Djilas, Svetozar Vukmanović in Rodoljub Colaković, predsednik zveznega sveta ljudske skupščine Vladimir Simić, predsednik vlade LR Srbije Petar Stambolić in funkcionarji jugoslovanskega zunanjega ministrstva.

V pozdravnem govoru je podpredsednik zvezne vlade Aleksander Rankovič izrazil zadovoljstvo, da se čopni meč iz goslovlja in Avstrijo po zastavi medsebojnega sodelovanja pri reševanju vprašanj, ki se tičejo obeh držav. Dobili obliko dobrega sosedstva in prijateljskega sodelovanja. Poudaril je, da jugoslovanska vlada sodeluje in ni nobene ovire, da se nadaljuje po tej poti.

Aleksander Rankovič je poudaril življenjski interes tako Avstrije kot Jugoslavije, da skupaj sodelujeta v borbi za črnatven svojega nacionalnega obstoja in miru. Jugoslovanska vlada je neposredno zainteresirana, da se Avstrija kmaj prej zedini in dobi svojo samostojnost. «V Avstriji» je nadaljeval Rankovič, «živijo milijoni ljudi, ki imajo pravico do samostojnega življenja. Jugoslovanska vlada sedi, da je v današnjih pogojih ta okolica lahko samo pobuda za sodelovanje in načelo enakopravnosti in spoštovanja narodnega razvoja. Prepričani smo, da je obstoj avstrijske neodvisne države v sosedstvu Jugoslavije eden izmed poglavitnih zahtev, ki jih Avstrija mora imeti. Zato Jugoslavija pozdravlja vse napore in korake, ki stremijo, da doseže avstrijsko ljudstvo zahtevo po svobodni in stopi v vrsto enakopravnih evropskih narodov».

Dr. Karl Gruber je v odgovoru izrazil željo, da bodo razgovori v prihodnosti, ki se tičejo obeh držav, odprti pot za nadaljnjo poglabitev prijateljskih odnosov. Prijateljski odnos med Avstrijo in Jugoslavijo niso potrebni samo obema državam, temveč so tudi važen element politične stabilnosti in miru v tem delu Evrope, je poudaril dr. Gruber. «Osnovni princip naše zunanje politike je v tem, da sodimo, da je vsak narod pošten, da sam odloča o svoji notranji ureditvi, in da ne izključujemo skupnega gospodarskega in kulturnega sodelovanja. Vi ste, gospod ministri, govorili o manjšinah. Zelim vam odgovoriti, da bi bil izreden in pomemben napredek v mednarodnem življenju, če bi v manjšinah ne videli več elementa, ki razdvaja, temveč element, ki združuje. Zastavljam vam, da je namen avstrijske vlade, da zagotovi manjšinam njihovo lastno kulturno življenje in da jih na ta način pridobi za sodelovanje pri izgrajevanju boljših odnosov».

Popoldne je bil prvi sestanek avstrijske delegacije in zastopnikov jugoslovanskega zunanjega ministrstva. Sestanku, ki je trajal od 17. ure do 18.45, so prisostvovali dr. Karl Gruber s člani avstrijske delegacije, namestnik jugoslovanskega zunanjega ministra Veljko Vlahović, načelnik v pravnem ministstvu in izredni veleposlanik dr. Milan Bartoš in načelnik evropskega oddelka v zunanjem ministstvu Dragomir Vučinić. Prihodnji sestanek bo jutri.

Po današnjem sestanku je namestnik zunanjega ministra Veljko Vlahović priredil svečan sprejem v čast avstrijske delegacije, ki so mu prisostvovala številna ugledna osebnosti.

Danes zvečer je minister Gruber z ostalimi člani avstrijske delegacije prisostvoval svečani predstavi v narodnem gledališču v Beogradu.

Jugoslovanski veleposlanik v Turčiji Ljubomir Radovanović je na fiskovni konferenci v Carigradu poudaril, da se jugoslovansko-turški odnos razvijajo na zadovoljivi način, da Turčija in Jugoslavija vodijo svojo zunanjo politiko na istih načelih obrambe, miru, mednarodnega sodelovanja, spoštovanja enakosti in suverenosti vseh držav. Jugoslovanski narodi so trdno prepričani, da je mir skupna dobrina človeštva, ki jo je potrebno braniti s skupnimi naporom in da nevarnost mednarodnega napada obvezuje vse ogrožene narode na solidarnost obrambe. Na področju varnosti in obrambe, miru je Jugoslavija pripravljena izpolniti vse dolžnosti, ki jih nalaga ta solidarnost in da nevarnost mednarodnega napada obvezuje vse ogrožene narode na solidarnost obrambe. Na področju varnosti in obrambe, miru je Jugoslavija pripravljena izpolniti vse dolžnosti, ki jih nalaga ta solidarnost in da nevarnost mednarodnega napada obvezuje vse ogrožene narode na solidarnost obrambe.

Jugoslovanska zvezna vlada je odobrila kredit 100 milijonov dinarjev za zidavo velikega modernega skladišča na Reki. Kot tega meseca bodo začeli na Reki zidati veliko hangarsko skladišče, ki bo imelo skoraj 4000 kv. metrov površine. Povečanje skladiščnega prostora in mu je ime evropska obrambna skupnost? Koliko so moral prispevati angleški davkoplačevalci za vzdrževanje naših čet v Nemčiji? Nekateri trdijo, da so milijonov šterlingov letno, plačljivih v zlatu in v dolarjih, britanska vlada pa je izjavila, da ne ve o tem nič.

Dalton je naloževal, naj se znova skuša začeti pogajanja o Sovjetske zveze, in je dejal: «Če ne poskusimo, ne bomo imeli nobenega opravičila proti obsojdi zgodovine».

Bivši laburistični finančni minister Hugh Dalton je na zborovanju laburistične mladine v Fileyju (Yorkshire) izrazil začetne zahteve zaradi napač, kako nekatere osebe — med katerimi tudi člani britanske vlade — skušajo doseči hitro oborožitev Zgodnje Nemčije. Dalton je dejal: «Obrambni minister Blank, ki so mu v Bonnu povzeli vsi ti načrti, govori o dvanajstih nemških divizijah skupno 500.000 moških, vsteviš letalske in pomorske sile. Ali moramo misliti, da se bo zadeva končala tu? Ali mislite, da so tovrstne sile nekaj drugega kot nemška vojska? Ali mislite, da bo moglo te sile nadzorovati s pomočjo kosa papirja, ki mu je ime evropska obrambna skupnost? Koliko so moral prispevati angleški davkoplačevalci za vzdrževanje naših čet v Nemčiji? Nekateri trdijo, da so milijonov šterlingov letno, plačljivih v zlatu in v dolarjih, britanska vlada pa je izjavila, da ne ve o tem nič.

Dalton je naloževal, naj se znova skuša začeti pogajanja o Sovjetske zveze, in je dejal: «Če ne poskusimo, ne bomo imeli nobenega opravičila proti obsojdi zgodovine».

Bivši laburistični finančni minister Hugh Dalton je na zborovanju laburistične mladine v Fileyju (Yorkshire) izrazil začetne zahteve zaradi napač, kako nekatere osebe — med katerimi tudi člani britanske vlade — skušajo doseči hitro oborožitev Zgodnje Nemčije. Dalton je dejal: «Obrambni minister Blank, ki so mu v Bonnu povzeli vsi ti načrti, govori o dvanajstih nemških divizijah skupno 500.000 moških, vsteviš letalske in pomorske sile. Ali moramo misliti, da se bo zadeva končala tu? Ali mislite, da so tovrstne sile nekaj drugega kot nemška vojska? Ali mislite, da bo moglo te sile nadzorovati s pomočjo kosa papirja, ki mu je ime evropska obrambna skupnost? Koliko so moral prispevati angleški davkoplačevalci za vzdrževanje naših čet v Nemčiji? Nekateri trdijo, da so milijonov šterlingov letno, plačljivih v zlatu in v dolarjih, britanska vlada pa je izjavila, da ne ve o tem nič.

(Od našega dopisnika)

BEograd, 20. — Jugoslovanska javnost in politični krogi posvečajo veliko pozornost obisku avstrijskega zunanjega ministra dr. Karla Gruberja. Danes dopoldne je avstrijski zunanji minister v spremstvu avstrijskega poslanika v Beogradu Braumisa obiskal namestnika jugoslovanskega zunanjega ministra Veljko Vlahovića, ki mu je zatem vrnil obisk v spremstvu pomočnika zunanjega ministra Lea Matasa in jugoslovanskega poslanika na Dunaju Viktorja Repšija. Nato je dr. Gruber obiskal predsednika predzidja ljudske skupščine dr. Ivana Ribarja.

Opoldne je podpredsednik zvezne vlade Aleksander Rankovič imenoval priredil svečano kosilo v čast avstrijske delegacije. Kosilo so se poleg avstrijske delegacije in avstrijskega poslanika dr. Braumisa udeležili podpredsednik predzidja ljudske skupščine Moša Pijade, ministri zvezne vlade Milovan Djilas, Svetozar Vukmanović in Rodoljub Colaković, predsednik zveznega sveta ljudske skupščine Vladimir Simić, predsednik vlade LR Srbije Petar Stambolić in funkcionarji jugoslovanskega zunanjega ministrstva.

V pozdravnem govoru je podpredsednik zvezne vlade Aleksander Rankovič izrazil zadovoljstvo, da se čopni meč iz goslovlja in Avstrijo po zastavi medsebojnega sodelovanja pri reševanju vprašanj, ki se tičejo obeh držav. Dobili obliko dobrega sosedstva in prijateljskega sodelovanja. Poudaril je, da jugoslovanska vlada sodeluje in ni nobene ovire, da se nadaljuje po tej poti.

Aleksander Rankovič je poudaril življenjski interes tako Avstrije kot Jugoslavije, da skupaj sodelujeta v borbi za črnatven svojega nacionalnega obstoja in miru. Jugoslovanska vlada je neposredno zainteresirana, da se Avstrija kmaj prej zedini in dobi svojo samostojnost. «V Avstriji» je nadaljeval Rankovič, «živijo milijoni ljudi, ki imajo pravico do samostojnega življenja. Jugoslovanska vlada sedi, da je v današnjih pogojih ta okolica lahko samo pobuda za sodelovanje in načelo enakopravnosti in spoštovanja narodnega razvoja. Prepričani smo, da je obstoj avstrijske neodvisne države v sosedstvu Jugoslavije eden izmed poglavitnih zahtev, ki jih Avstrija mora imeti. Zato Jugoslavija pozdravlja vse napore in korake, ki stremijo, da doseže avstrijsko ljudstvo zahtevo po svobodni in stopi v vrsto enakopravnih evropskih narodov».

Dr. Karl Gruber je v odgovoru izrazil željo, da bodo razgovori v prihodnosti, ki se tičejo obeh držav, odprti pot za nadaljnjo poglabitev prijateljskih odnosov. Prijateljski odnos med Avstrijo in Jugoslavijo niso potrebni samo obema državam, temveč so tudi važen element politične stabilnosti in miru v tem delu Evrope, je poudaril dr. Gruber. «Osnovni princip naše zunanje politike je v tem, da sodimo, da je vsak narod pošten, da sam odloča o svoji notranji ureditvi, in da ne izključujemo skupnega gospodarskega in kulturnega sodelovanja. Vi ste, gospod ministri, govorili o manjšinah. Zelim vam odgovoriti, da bi bil izreden in pomemben napredek v mednarodnem življenju, če bi v manjšinah ne videli več elementa, ki razdvaja, temveč element, ki združuje. Zastavljam vam, da je namen avstrijske vlade, da zagotovi manjšinam njihovo lastno kulturno življenje in da jih na ta način pridobi za sodelovanje pri izgrajevanju boljših odnosov».

Popoldne je bil prvi sestanek avstrijske delegacije in zastopnikov jugoslovanskega zunanjega ministrstva. Sestanku, ki je trajal od 17. ure do 18.45, so prisostvovali dr. Karl Gruber s člani avstrijske delegacije, namestnik jugoslovanskega zunanjega ministra Veljko Vlahović, načelnik v pravnem ministstvu in izredni veleposlanik dr. Milan Bartoš in načelnik evropskega oddelka v zunanjem ministstvu Dragomir Vučinić. Prihodnji sestanek bo jutri.

Po današnjem sestanku je namestnik zunanjega ministra Veljko Vlahović priredil svečan sprejem v čast avstrijske delegacije, ki so mu prisostvovala številna ugledna osebnosti.

Danes zvečer je minister Gruber z ostalimi člani avstrijske delegacije prisostvoval svečani predstavi v narodnem gledališču v Beogradu.

Jugoslovanski veleposlanik v Turčiji Ljubomir Radovanović je na fiskovni konferenci v Carigradu poudaril, da se jugoslovansko-turški odnos razvijajo na zadovoljivi način, da Turčija in Jugoslavija vodijo svojo zunanjo politiko na istih načelih obrambe, miru, mednarodnega sodelovanja, spoštovanja enakosti in suverenosti vseh držav. Jugoslovanski narodi so trdno prepričani, da je mir skupna dobrina človeštva, ki jo je potrebno braniti s skupnimi naporom in da nevarnost mednarodnega napada obvezuje vse ogrožene narode na solidarnost obrambe. Na področju varnosti in obrambe, miru je Jugoslavija pripravljena izpolniti vse dolžnosti, ki jih nalaga ta solidarnost in da nevarnost mednarodnega napada obvezuje vse ogrožene narode na solidarnost obrambe.

Jugoslovanska zvezna vlada je odobrila kredit 100 milijonov dinarjev za zidavo velikega modernega skladišča na Reki. Kot tega meseca bodo začeli na Reki zidati veliko hangarsko skladišče, ki bo imelo skoraj 4000 kv. metrov površine. Povečanje skladiščnega prostora in mu je ime evropska obrambna skupnost? Koliko so moral prispevati angleški davkoplačevalci za vzdrževanje naših čet v Nemčiji? Nekateri trdijo, da so milijonov šterlingov letno, plačljivih v zlatu in v dolarjih, britanska vlada pa je izjavila, da ne ve o tem nič.

Dalton je naloževal, naj se znova skuša začeti pogajanja o Sovjetske zveze, in je dejal: «Če ne poskusimo, ne bomo imeli nobenega opravičila proti obsojdi zgodovine».

Bivši laburistični finančni minister Hugh Dalton je na zborovanju laburistične mladine v Fileyju (Yorkshire) izrazil začetne zahteve zaradi napač, kako nekatere osebe — med katerimi tudi člani britanske vlade — skušajo doseči hitro oborožitev Zgodnje Nemčije. Dalton je dejal: «Obrambni minister Blank, ki so mu v Bonnu povzeli vsi ti načrti, govori o dvanajstih nemških divizijah skupno 500.000 moških, vsteviš letalske in pomorske sile. Ali moramo misliti, da se bo zadeva končala tu? Ali mislite, da so tovrstne sile nekaj drugega kot nemška vojska? Ali mislite, da bo moglo te sile nadzorovati s pomočjo kosa papirja, ki mu je ime evropska obrambna skupnost? Koliko so moral prispevati angleški davkoplačevalci za vzdrževanje naših čet v Nemčiji? Nekateri trdijo, da so milijonov šterlingov letno, plačljivih v zlatu in v dolarjih, britanska vlada pa je izjavila, da ne ve o tem nič.

Dalton je naloževal, naj se znova skuša začeti pogajanja o Sovjetske zveze, in je dejal: «Če ne poskusimo, ne bomo imeli nobenega opravičila proti obsojdi zgodovine».

Bivši laburistični finančni minister Hugh Dalton je na zborovanju laburistične mladine v Fileyju (Yorkshire) izrazil začetne zahteve zaradi napač, kako nekatere osebe — med katerimi tudi člani britanske vlade — skušajo doseči hitro oborožitev Zgodnje Nemčije. Dalton je dejal: «Obrambni minister Blank, ki so mu v Bonnu povzeli vsi ti načrti, govori o dvanajstih nemških divizijah skupno 500.000 moških, vsteviš letalske in pomorske sile. Ali moramo misliti, da se bo zadeva končala tu? Ali mislite, da so tovrstne sile nekaj drugega kot nemška vojska? Ali mislite, da bo moglo te sile nadzorovati s pomočjo kosa papirja, ki mu je ime evropska obrambna skupnost? Koliko so moral prispevati angleški davkoplačevalci za vzdrževanje naših čet v Nemčiji? Nekateri trdijo, da so milijonov šterlingov letno, plačljivih v zlatu in v dolarjih, britanska vlada pa je izjavila, da ne ve o tem nič.

(Od našega dopisnika)

BEograd, 20. — Jugoslovanska javnost in politični krogi posvečajo veliko pozornost obisku avstrijskega zunanjega ministra dr. Karla Gruberja. Danes dopoldne je avstrijski zunanji minister v spremstvu avstrijskega poslanika v Beogradu Braumisa obiskal namestnika jugoslovanskega zunanjega ministra Veljko Vlahovića, ki mu je zatem vrnil obisk v spremstvu pomočnika zunanjega ministra Lea Matasa in jugoslovanskega poslanika na Dunaju Viktorja Repšija. Nato je dr. Gruber obiskal predsednika predzidja ljudske skupščine dr. Ivana Ribarja.

Opoldne je podpredsednik zvezne vlade Aleksander Rankovič imenoval priredil svečano kosilo v čast avstrijske delegacije. Kosilo so se poleg avstrijske delegacije in avstrijskega poslanika dr. Braumisa udeležili podpredsednik predzidja ljudske skupščine Moša Pijade, ministri zvezne vlade Milovan Djilas, Svetozar Vukmanović in Rodoljub Colaković, predsednik zveznega sveta ljudske skupščine Vladimir Simić, predsednik vlade LR Srbije Petar Stambolić in funkcionarji jugoslovanskega zunanjega ministrstva.

V pozdravnem govoru je podpredsednik zvezne vlade Aleksander Rankovič izrazil zadovoljstvo, da se čopni meč iz goslovlja in Avstrijo po zastavi medsebojnega sodelovanja pri reševanju vprašanj, ki se tičejo obeh držav. Dobili obliko dobrega sosedstva in prijateljskega sodelovanja. Poudaril je, da jugoslovanska vlada sodeluje in ni nobene ovire, da se nadaljuje po tej poti.

Aleksander Rankovič je poudaril življenjski interes tako Avstrije kot Jugoslavije, da skupaj sodelujeta v borbi za črnatven svojega nacionalnega obstoja in miru. Jugoslovanska vlada je neposredno zainteresirana, da se Avstrija kmaj prej zedini in dobi svojo samostojnost. «V Avstriji» je nadaljeval Rankovič, «živijo milijoni ljudi, ki imajo pravico do samostojnega življenja. Jugoslovanska vlada sedi, da je v današnjih pogojih ta okolica lahko samo pobuda za sodelovanje in načelo enakopravnosti in spoštovanja narodnega razvoja. Prepričani smo, da je obstoj avstrijske neodvisne države v sosedstvu Jugoslavije eden izmed poglavitnih zahtev, ki jih Avstrija mora imeti. Zato Jugoslavija pozdravlja vse napore in korake, ki stremijo, da doseže avstrijsko ljudstvo zahtevo po svobodni in stopi v vrsto enakopravnih evropskih narodov».

Dr. Karl Gruber je v odgovoru izrazil željo, da bodo razgovori v prihodnosti, ki se tičejo obeh držav, odprti pot za nadaljnjo poglabitev prijateljskih odnosov. Prijateljski odnos med Avstrijo in Jugoslavijo niso potrebni samo obema državam, temveč so tudi važen element politične stabilnosti in miru v tem delu Evrope, je poudaril dr. Gruber. «Osnovni princip naše zunanje politike je v tem, da sodimo, da je vsak narod pošten, da sam odloča o svoji notranji ureditvi, in da ne izključujemo skupnega gospodarskega in kulturnega sodelovanja. Vi ste, gospod ministri, govorili o manjšinah. Zelim vam odgovoriti, da bi bil izreden in pomemben napredek v mednarodnem življenju, če bi v manjšinah ne videli več elementa, ki razdvaja, temveč element, ki združuje. Zastavljam vam, da je namen avstrijske vlade, da zagotovi manjšinam njihovo lastno kulturno življenje in da jih na ta način pridobi za sodelovanje pri izgrajevanju boljših odnosov».

Popoldne je bil prvi sestanek avstrijske delegacije in zastopnikov jugoslovanskega zunanjega ministrstva. Sestanku, ki je trajal od 17. ure do 18.45, so prisostvovali dr. Karl Gruber s člani avstrijske delegacije, namestnik jugoslovanskega zunanjega ministra Veljko Vlahović, načelnik v pravnem ministstvu in izredni veleposlanik dr. Milan Bartoš in načelnik evropskega oddelka v zunanjem ministstvu Dragomir Vučinić. Prihodnji sestanek bo jutri.

Po današnjem sestanku je namestnik zunanjega ministra Veljko Vlahović priredil svečan sprejem v čast avstrijske delegacije, ki so mu prisostvovala številna ugledna osebnosti.

Danes zvečer je minister Gruber z ostalimi člani avstrijske delegacije prisostvoval svečani predstavi v narodnem gledališču v Beogradu.

Jugoslovanski veleposlanik v Turčiji Ljubomir Radovanović je na fiskovni konferenci v Carigradu poudaril, da se jugoslovansko-turški odnos razvijajo na zadovoljivi način, da Turčija in Jugoslavija vodijo svojo zunanjo politiko na istih načelih obrambe, miru, mednarodnega sodelovanja, spoštovanja enakosti in suverenosti vseh držav. Jugoslovanski narodi so trdno prepričani, da je mir skupna dobrina človeštva, ki jo je potrebno braniti s skupnimi naporom in da nevarnost mednarodnega napada obvezuje vse ogrožene narode na solidarnost obrambe. Na področju varnosti in obrambe, miru je Jugoslavija pripravljena izpolniti vse dolžnosti, ki jih nalaga ta solidarnost in da nevarnost mednarodnega napada obvezuje vse ogrožene narode na solidarnost obrambe.

Jugoslovanska zvezna vlada je odobrila kredit 100 milijonov dinarjev za zidavo velikega modernega skladišča na Reki. Kot tega meseca bodo začeli na Reki zidati veliko hangarsko skladišče, ki bo imelo skoraj 4000 kv. metrov površine. Povečanje skladiščnega prostora in mu je ime evropska obrambna skupnost? Koliko so moral prispevati angleški davkoplačevalci za vzdrževanje naših čet v Nemčiji? Nekateri trdijo, da so milijonov šterlingov letno, plačljivih v zlatu in v dolarjih, britanska vlada pa je izjavila, da ne ve o tem nič.

Dalton je naloževal, naj se znova skuša začeti pogajanja o Sovjetske zveze, in je dejal: «Če ne poskusimo, ne bomo imeli nobenega opravičila proti obsojdi zgodovine».

Bivši laburistični finančni minister Hugh Dalton je na zborovanju laburistične mladine v Fileyju (Yorkshire) izrazil začetne zahteve zaradi napač, kako nekatere osebe — med katerimi tudi člani britanske vlade — skušajo doseči hitro oborožitev Zgodnje Nemčije. Dalton je dejal: «Obrambni minister Blank, ki so mu v Bonnu povzeli vsi ti načrti, govori o dvanajstih nemških divizijah skupno 500.000 moških, vsteviš letalske in pomorske sile. Ali moramo misliti, da se bo zadeva končala tu? Ali mislite, da so tovrstne sile nekaj drugega kot nemška vojska? Ali mislite, da bo moglo te sile nadzorovati s pomočjo kosa papirja, ki mu je ime evropska obrambna skupnost? Koliko so moral prispevati angleški davkoplačevalci za vzdrževanje naših čet v Nemčiji? Nekateri trdijo, da so milijonov šterlingov letno, plačljivih v zlatu in v dolarjih, britanska vlada pa je izjavila, da ne ve o tem nič.

Dalton je naloževal, naj se znova skuša začeti pogajanja o Sovjetske zveze, in je dejal: «Če ne poskusimo, ne bomo imeli nobenega opravičila proti obsojdi zgodovine».

Bivši laburistični finančni minister Hugh Dalton je na zborovanju laburistične mladine v Fileyju (Yorkshire) izrazil začetne zahteve zaradi napač, kako nekatere osebe — med katerimi tudi člani britanske vlade — skušajo doseči hitro oborožitev Zgodnje Nemčije. Dalton je dejal: «Obrambni minister Blank, ki so mu v Bonnu povzeli vsi ti načrti, govori o dvanajstih nemških divizijah skupno 500.000 moških, vsteviš letalske in pomorske sile. Ali moramo misliti, da se bo zadeva končala tu? Ali mislite, da so tovrstne sile nekaj drugega kot nemška vojska? Ali mislite, da bo moglo te sile nadzorovati s pomočjo kosa papirja, ki mu je ime evropska obrambna skupnost? Koliko so moral prispevati angleški davkoplačevalci za vzdrževanje naših čet v Nemčiji? Nekateri trdijo, da so milijonov šterlingov letno, plačljivih v zlatu in v dolarjih, britanska vlada pa je izjavila, da ne ve o tem nič.

(Od našega dopisnika)

BEograd, 20. — Jugoslovanska javnost in politični krogi posvečajo veliko pozornost obisku avstrijskega zunanjega ministra dr. Karla Gruberja. Danes dopoldne je avstrijski zunanji minister v spremstvu avstrijskega poslanika v Beogradu Braumisa obiskal namestnika jugoslovanskega zunanjega ministra Veljko Vlahovića, ki mu je zatem vrnil obisk v spremstvu pomočnika zunanjega ministra Lea Matasa in jugoslovanskega poslanika na Dunaju Viktorja Repšija. Nato je dr. Gruber obiskal predsednika predzidja ljudske skupščine dr. Ivana Ribarja.

</

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Danes, sobota 21. junija
Alojz Milos
Sonce vzhaja ob 4.15 in zahaja ob 19.38.
Dolžina dneva 15.43. Luna vzhaja ob 2.53 in zahaja ob 19.47.
Jutri, nedelja 22. junija
Ahacil, Gostimir

Vprašanje jursarskih zemljišč v Sovodnjah terja nujno rešitev

V Benetkah se izgovarjajo, da so spisi o teh zemljiščih v Jugoslaviji, ljudje pa menijo, da so v tržaških sodniških arhivih

SOVODNJE, 20. — Vprašanje jursarskih zemljišč predstavlja eno izmed temeljnih vprašanj, s katerimi se sedaj ukvarja sovodnjska občina. Naši čitatelji se verjetno še prav dobro spominjajo, da so na eni izmed zadnjih sej občinskega sveta sprejeli sklep, da je treba stvar nemudoma rešiti. V ta namen so poslali pismo v Benetke, od koder pa so jim odgovorili, da so spisi o jursarskih zemljiščih verjetno v Jugoslaviji, ker so Sovodnje svoj čas spadale pod mirenso občino in ker so vse spise, ki se je tičelo, izročili pred leti jugoslovanskim oblastem.

Vendar se zdi, da je ta možnost na zelo trdih podlagah, da so spisi v Trstu. V najkrajšem času se na tržaško sodnjo odpravila občinska delegacija, da bo ugotovila, ali niso spisi v tamkajšnjih sodniških arhivih.

Rešiti bi bilo treba lastništvo jursarskih zemljišč predvsem v Goriških in Peči, nekaj pa tudi v Rupi. Kmetje v teh vaseh že desetletja in desetletja uživajo jursarska zemljišča, medtem ko plačuje davke občini. Sedaj bi bilo treba jursarska zemljišča vpisati v zemljiško knjigo na stroške lastnikov ter doseči, da bodo v bodoče kot lastniki teh zemljišč plačevali občinam tudi davke.

Uživatelji jursarskih zemljišč se popolnoma strinjajo s takim ukrepanjem in samo želijo, da bi se vprašanje čimprej rešilo v obostransko korist.

Te dni v sovodnjski občini razpisali davčne police za pletenjavne davke na živino in prometne davke za leto 1951. Prefektura je odločila, da se mora davek za leto 1951 zvišati za 100 odstotkov. Davek bo do morali plačati v letošnjem letu. Zaradi clajšave so določili največ po šest obrokov.

Obiščite razstavo Tona Miheliča

V ljudski knjižnici in čitalnici je že več dni razstava slikovskega slikarja Tona Miheliča. Na razstavi je cela vrsta slik, med katerimi so tudi številni goriški motivi. Ker o razstavi samo nekaj dni, o praznimo javnost, naj si jo v teh dneh ogleda. Razstava je odprta od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.

Tablice za kmečke vozove

Goriško župništvo sporoča: Do 30. junija so vsi lastniki kmečkih vozov dolžni priti pri tablico na svoje vozove, ki jih uporabljajo za prevoz kmečkih pridelkov in drugega blaga.

Odbor Trgovske zbornice v Vidmu proučil na sestanku številna gospodarska vprašanja

Načrt za ustanovitev seznama avto-voznikov — Pregled prošenj za dovoljenja za prevoznostvo

Pred nekaj dnevi se je sestel odbor Trgovske, industrijske in kmetijske zbornice. Predsednik dr. Enrico Morpurgo je predvsem obseirno poročal o delu zbornice in poslednjem času. Predvsem je poudaril njegovo zadnje srečanje v Rimu z »conferenza« Mattei, predsednikom SNMA in obljube, ki mu jih je Mattei dal glede povezave videmske pokrajine na omrežje metanovih vodov.

Dr. Morpurgo je nato poročal o udeležbi Trgovske zbornice na raznih sestankih in kongresih in o prispevku zbornice pri reševanju številnih vprašanj, o katerih so razpravljali. Pri tem je omenil tudi sestanke vodilnega sveta Italijanske zveze trgovskih zbornic, sestanek predsedstva Zveze benških trgovskih zbornic ter skupščine te Zveze. Končno je spregovoril še o kongresu za študij ekonomije in industrijske politike, ki je bil pred kratkim v Benetkah in na katerem so razpravljali o perečem vprašanju evropske skupnosti in enotnosti.

Odbor je nato nadaljeval s proučevanjem načrta poročila o nekaterih gospodarskih plahtih deželne avtonomije. Ta načrt je pripravila Zveza trgovskih zbornic na Benškem. K načrtu je odbor videmski Trgovske zbornice dodal svoje pripombe in predloge, ki jih bodo poslali omenjeni Zvezi.

Poleg tega se je odbor Trgovske zbornice seznanil s delom odbeska za prevoz, prometne zveze in turizem. Ti odbeski so namreč proučili načrt zakona za ustanovitev seznama avto-voznikov. Hkrati so pripravili resolucijo z zahtevom, da se čimprej pregledajo prošnje za nova dovoljenja za prevoznostvo.

Nato je odbor izrazil ugodno mnenje, da bi predsedstvo vlade-komisariat za turizem, odobrilo splošni obračun za leto 1951. Pokrajinske usta-

ljudi, poljedelske stroje itd. Tablico je treba priti tudi na vozove, s katerimi prevažajo pridelke samo v mejah kmečkih zadrug. Tablice, ki so jih lastniki kmečkih vozov naročili do 1. januarja 1951 bodo veljavne do 31. decembra 1953 in ne do 1952, kakor je bilo rečeno in natisnjeno na tablice same.

Vsi lastniki kmečkih voz, ki se niso naročili tablice ali pa prijavili svojega voza morajo

to storiti najkasneje do 30. junija 1952. Zamudniki, ki se bodo do omenjenega dne javili na urad občinske policije (Ufficio polizia municipale) ne bodo do.

Občinska seja

GORICA, 20. — Danes je bila na gradu občinska seja, na kateri so nadaljevali razpravo o občinskem proračunu za tekoče leto. Podrobno poročilo bomo objavili jutri.

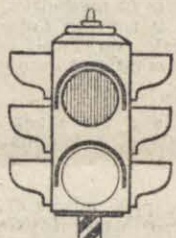
Bedne plače delavcev pri popravilu cest v občini Grmek

Po tolikih letih brezposelnosti dajejo delavcem samo po 500 lir na dan

Nedavno od tega so začeli popravljati ceste v grmeki občini. Za popravilo te ceste je dalo kreditno ministrstvo za delo. Vsota teh kreditov znaša 4.611.764 lir. Naši delavci so po 7 letih brezposelnosti upali, da bodo letos zaslužili nekaj denarja za plačilo svojih dolgov, ki so jih napravili že od 1945 leta dalje. Povedati pa moramo, da je šlo vse dobro upam, ne našim delavcem po vodi. Delavci delajo na tej cesti po 7 ur na občini jim plača 500 lir. Kaj naj stori ubogi delavec z 500 lirami na dan? Ali plača svoje stare dolge, ki jih ima po trgovinah? Ali si kupi hrano za svojo družino? Ali kupi hrano sam zase, kajti tudi na cesti ga čaka težko delo in če ne je dobre hrane ne more uporabljati niti krampa niti lopate. Naši delavci pravijo, da če bi se to zgodilo z delavci v kakšnem italijanskem mestu, bi odklonili delo in bi začeli stavkati. Oblasti pa vedo, da mi tamo ne moremo storiti, ker smo potrebni službe, ki jo bolj kot goveč zadržava. Oblasti vedo, da nas je beda spravila tako daleč, da ne moremo odkloniti dela, čeprav nam dajejo majhne plače. Po 7 letih brezposelnosti se je beda tako povečala po naših vaseh, da je ne bo mogoče več zlepa odstraniti. Zato smo, če začnejo kakšno delo pri nas, vsi delavci na njem kot čebele na medu. Oblasti pa izkoriščajo te naše velike bede v ta namen, da delavce slabo plačajo. Ali mislijo oblasti, da če so delavci živeli 7 let brez vsake podpore in brez dela to pomeni da bodo se laže žveli sedaj s 500 lirami na dan. Zakaj ne dajo našim delavcem sindikalne plače? Ker naši delavci nimajo nikogar, ki bi spregovoril zanje.

Po naših dolinah imajo v rokah oblast trikotniki in če kakšen delavec protestira proti diskriminaciji, ki mu jih ti povzročajo, mu grozijo celo z orožjem, ki ga imajo zato, da držijo naše ljudstvo pod terorjem. Tisti, ki bo čital ta članek, mu bo jasno, zakaj se kil-čev naše doline »italianissime«. Pod fašizmom nismo smeli reči, da smo Slovenci, ker za to bese do bi nam bili fašisti dali bog ve koliko rictnega olja. Sedaj je stvar pa še slabša. Če zahtevamo naše pravice in če rečemo, da smo Slovenci, za- rožljajo trikotniki takoj z orožjem. Namesto da bi dala našim delavcem spodobno plačo, kot jo imajo delavci na drugih krajih Italije, ali namesto da bi dala brezposelnim podporo, da je italijanska vlada trikotniki- stano plačo zato, da hranijo do- ma orožje in da pretepaio vsa- kogar, ki si upa zahtevati svoje pravice. Kaj mislijo odgovorne italijanske oblasti? Ali bo še dolgo časa trajalo takšno ravnanje za benškimi Slovenci? »Nobena sila ne traja dolgo časa«, pravi benški pregovor in tako tudi ta ne bo. Kadar je vreča prepolna, mora počiti. Ta vreča bo kmalu počila, ko se bo sprehujalo stotine in stotine naših ljudi, ki do danes še spijo in so hipnotizirani od trikotni- stičnega terorja in od lažnih in zastrupanih šovinističnih ita- lijske propagande.

Ce že morajo ubogati naj potem vsaj molčijo

GORICA, 20. V zadnji številki »Kataloškega glasa« smo čitali, da nas negoriški uredniki na- padajo, ker smo izrazil- željo števil- nih goriških vernikov in

med njimi tudi duhovnikov, da je treba obsoditi ravnanje nad- škofije, ki je s posebnim odo- kom preprečevala uporabljanje slovenskega za pteje pri zadnji procesiji in jo nadomestila z uporabo latinske.

V goriških verskih krogih je zaradi takega protislovenskega ukrepa zavladalo splošno ogor- čenje in prepričani smo, da so bili sami uredniki »Kataloške- ga glasa« ogorčeni nad zapo- slavljanjem slovenščine v Go- rici.

Mi pri »Primorskem dnevniku« smo za razliko od »Kataloškega glasa« imeli samo po- gum, da smo obsodili tako rav- nanje, kot obsodimo sleherni korak, ki je naperjen zoper pravice slovenskega naroda v zamejstvu. Pri »Kataloškem glasu« pa tega poguma niso našli in so se lepo pokorili odredbi cerkvenega predstavi- ništva, ker pač priznajo brez- pogojno zvestobo cerkvi.

Zato se je dogodilo, da so za- štiti interese nadškofije, po- zabili pa so na slovenski narod in njegovo teptani jezik, ki ga demokristjanske oblasti ob vsa- ki priliki zapostavljajo.

Okoli tega vprašanja ne mi- slimo izgubljati besed, niti se ne nameravamo spuščati v ob- sežno polemiko. Zatojste dej- stvo, da se je »benškivski« in »komunistični« »Primorski dne- nik« potegnil za pravice zati- vanih slovenskih vernikov na Goriškem, medtem ko je gla- silo katoličanske to diskrimina- cijo po odluku goriške kurije zamolčalo.

Po prvi pomoči, ki so jo mu- nicipalni mislovedci, je Chiasello- ta odpeljala v bolnico prometna policija. Ozdravel bo v desetih dneh.

Obvestilo o plačilu dopolnila avtomobilskih taks

Pokrajinski urad ACI iz Vidma sporoča: Kakor smo že ob- javili v prejšnjih sporočilih, za- pade 30. junija rok za plačilo dopolnilnih levov avtomobilske takske za vožnjo, ki jo določa dekret z dne 9. februarja 1952 št. 49.

Več tisoč lastnikov vozil mo- ra urediti to stvar. Zato jih pozivamo, da čimprej poravnajo razlike za dopolnitev takske pri tem pokrajinskem uradu, pri njegovi delegaciji v Palma- novu, Trg XX. septembra, ob ponedeljkih pa pri podružnici v Tolmezu v Ul. Roma.

Povišek družinske doklade

GORICA, 20. S prihodi- nim tednom stopi v veljavo spoznavni, ki so ga sindikalne organizacije dosegle v zvezi z zahtevu povišanja družinske doklade. Delavci bodo po tem sporazumu prejeli 153 lir doklade za otroke, 100 lir za ženo in 55 lir za starše.

Nastop gojencev Dijaškega doma v Gorici pri zaključni prireditvi ob koncu šolskega leta.

SVETOVALEC DFS PAVLIN se je ponovno zavzel za potrebe vasi

Skupaj z goriškim županom dr. Bernardisom sto si ogledala oslavske izvire, cesto pod Sabotinom in odvodni kanal v Pevmi

OSJAVJE, 20. — Včeraj je našo vas obiskal predstavnik Demokratične fronte Sloven- cev v mestnem občinskem sve- tu tovarš Pavin Milan skup- no z županom dr. Bernardisom in predstavniki tehničnega ura- da. Pregledali so izvirek »to- plice«, kjer naj bi zajeli vodo za nov vodovod, katerega predlagajo naši občinski sve- tovalci, da bi ga napravili za Oslavje. Ljudje pripovedujejo, da je izvirček zelo močan. Lan- ko leto sta dva Oslavca odšla k izvirku s erpalkama za vno in velikim sedom za vodo in

sta soda napolnila, ne da bi se na izvirku poznalo, da je vode manj. Tudi italijanska vojska, ki je imela v prvi svetovni vojni okupirane te kraje, se je popila z vodo, ki so jo zajema- li pri tem izvirku. Iz tega se more soditi, da je izvirček do- volj krepak za preskrbo Oslav- ja z vodo.

Od tam se je predstavništvo odpravilo proti državni meji in pregledalo občinsko cesto pod Sabotinom, za katero je znano, da ni bila že 15 let po- pravljena. Zdi se, da je župan- stvo privolilo na popravilo te ceste.

PEVMA, 20. — Te dni po- pravljajo pokrajinsko cesto. Na njej se je namreč pojavilo več lukenj, ki jih je bilo treba z asfaltom in peskom znova iz- ravnati. Pokrajinski cestar pa ima veliko dela s popravlja- njem ceste od spomenika nav- zgor, ker so jo potoki vode zaradi velikega naliva razrili. Prišli so jo popravljati kar od začetka. Za delo bo treba nekaj dni.

Včeraj je bil v Pevmi tudi župan skupaj z občinskimi sve- tovalcem tovaršem Pavlinom. Pregledala sta občestni jarek in pa odvodni kanal pri vodo- vodni pipi, ki je premehan, da bi lahko sproti požiral u- mazano vodo. Posledica je, da se v poletnih mesecih nabira nesnaga in povzroča velik smrad.

„Beda kliče bedo“

Zalostno je pisati vsak dan takšne novice, da nam tuji ljudje odnašajo iz naših gora vso vrednost. Po naših rekah in potokih je čbilo dobrih rib. Povedati pa moramo, da ribe, ki so po naših vodah, niso za nas ampak za tuje ljudi. Bene- sanom je prepovedan ribolov. Kde ga je prepovedal? Beda. Ker naši ljudje nimajo denar- ja za dovoljenje za ribolov, ne morejo loviti rib. Niso zadosti nesrečni naši ljudje, ker nima- jo denarja; a prav zaradi po- manjkanja denarja ne morejo priti do mnogih stvari, ki bi jim olajšale življenje. V tem primeru najdemo pravilni pre- govor benških kmetov, da be- da kliče bedo. Koliko revnih družin bi lahko živel od ribo- lova po naših vaseh, medtem ko tisti tuji, ki lovijo ribe po vodah dolin ob Nadiži jih ne lovijo za preživljanje temveč za zabavo. Koliko avtomobilov se vidi ob nedeljah okrog naših rek. V njih sedijo lepo oblečeni gospodje, ki pridejo iz Vidma in iz drugih italijanskih mest in lovijo ribe v Benško Slove- ni. Zares potrebnim ljudem je pa ribolov prepovedan. Težko je gledati benškimi Slovincem tiste ljudi, ki jim odnašajo iz- pred oči vso vrednost naših krajev.

KINO

VERDI, 17. »Znamenje odpad- nika«. R. Montalban.
VITTORIA, 17. »Pastorlovec iz Macasa«. R. Mitchum.
CENTRALE, 17. »Nagasaki«. W. Kore.
MODERNO, 17. »Gianni in Pi- no«. M. Montalban.
ESTIVO, 21. »Elumena Martu- rana«. T. de Filippo.
NA PROSTEM V STANDRE- ZU, 21. »Prebije obroč«. R. Taylor.

IZPRED SODIŠČA

OBSOJEN ZARADI ŽALJENJA KARABINERJEV

Nahrulil jih je in jim dejal, da so zabiti in nepismeni; zato je dobil 7 mesecev in pol zapora pogojno

GORICA, 20. — Preteklega marca se je 25-letni Glavich Robert iz Tržica Ul. Marco Po- lo 13 vračal s svojim avtomobi- lom iz Trsta. Kakih sto me- trov pred blokom je srečal nekega ameriškega vojaka v družbi z nekim civilistom. Ki sta ga prosila, naj pelje vojaka čez blok. Glavich je ameriške- mu vojaku ponudil sedež zara- di ubit, medtem ko je ci- vilist ubil čez hrib. Ko sta bila skoraj sto metrov čez blok je Amerikan vel Glavi- chu, naj ustavi. Ko je vozilo utihnilo je Amerikan zavijal in izza grmovja na hribu se je pokazal civilist, od katerega se je vojak ločil pred blokom.

Italijanski orožniki na bloku

so takoj opazili, da se je avto za ovinkom ustavil in ko so za- čeli žvižg, so stekli proti usta- vljenemu vozilu s samokresom v roki. Ko je civilist videl, da prihajajo orožniki, ki je urno ubil navkreber. Amerikan in Glavich pa sta morala na u- kak orožnikov peš do bloka.

Med poljo je Glavich ozmerjal orožnike ter jih nazval zabite in nepismene.

Zaradi omenjenih psov je moral Glavich na zagovor pred okrajnega sodnika v Tržicu; ki ga je obsodil na 7 mesecev in 15 dni zapora pogojno.

Proti obsodbi je Glavich vlo- žil priziv na okrajno sodišče v Gorici ki mu je na današnji prizivni razpravi prizvil zavir- nilo in ga obsodilo na plačilo sodnik strokov.

Se ena o karabinerjih

GORICA, 20. — Zaradi ob- tožbe psovanih orožnikov in upora aretaciji sta morala da- nes na zagovor pred kazensko sodišče 46-letni mizar Jachin Ramir iz Krmina in njegov prijatelj 46-letni Pallesan Jo- žef iz Bračana.

Dne 16. preteklega maja sta oba vinjena naletela v Ul. XXIV. maja v Bračanu na orožnike, ki so ju vprašali po legitimaciji. Moška sta se v vinjenosti protivila zahtevi orožnikov in zbijala na njihov račun precej neslane šale. Orožnike je njuno vedenje raz- ježilo in so ju zato aretirali. Toda tudi temu sta se Jachin in Pallesan uprila. Jachin se je celo vrغل na tla in se ranil ter nato dolžil nekega orožni- ka, da ga je s pestjo udaril v usta.

Jachina so obsodili na 1 leto zapora in plačilo 10.000 lir glo- be, Pallesana pa na 8 mesecev zapora in plačilo 10.000 lir glo- be. Oba bosta morala skupno poravnati sodne stroške.

Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko VLRS razpisuje vpis v

ENOLETNI TECAJ ZA USPOSOBITEV MEDI- CINSKIH SESTER ZA INSTRUMENTARKE.

Kandidatnje naj vložijo prošnje na Svet za ljud- sko zdravstvo in socialno politiko VLRS — odbeska za strokovno šolstvo — Ljubljana, Kidričeva 5, (bivša Gajeva) do 1. julia 1952. Prošnji naj pri- lože prepis diplomskega izpita Sole za medicinske sestre.

V NEDELJO 22. t. m. ob 20. uri bo na letnem gled- lišču v Standrežu nastopila Otroška dramska družina iz Standreža s pravilčno igro v starih dejanjih

DESETNICA ALENČICA

Prodaja vstopnic pri blagajni od 17. ure dalje.

Otroška dramska družina vabi vse goriške Slovence, otroke in odrasle!

Opozarjamo občinstvo, da bo peljal na prireditel- igr »Desetnica Alenčica« avtobus s Travnika ob 19. in 20. uri in da bo po prireditvi peljal iz Standreža nazaj na Travnik.

Izlet v Ajdovščino

na PRIMORSKI FESTIVAL

V NEDELJO dne 29. junija 1952 priredi Osvobodilna fronta za Tržaško ozemlje velik množični izlet s posebnim vlakom in zasebnimi motornimi vozili v Ajdovščino na Primorski festival.

Program festivala

DOPOLDANSKI PROGRAM:

- Ob 9. uri pričetek manifestacije z mimohodom kul- turnih skupin, fizikulturnikov »Partizanov in JLA ter tržaških folkloristov in fizikulturnikov.
- Ob 10. uri zbor nastopajočih združenih pevskih zbor- rov ter partizanske zbor »Srečko Kosovel.
- Otvoritev razstave primorskega tiska.

POPOLDANSKI PROGRAM:

- Ob 13. uri motorne dirke s sodelovanjem vseh motor- nih klubov iz Slovenije in Trsta. — Motodirke bodo na progi Ajdovščina - Col - Vrpolje - Vinava - Ajdov- ščina. Vpisnina znaša 150 din. Vpisovanje se zaključ- i ob 12. uri 29. t. m. na startu (križišče ceste Vinava - Col v Ajdovščini). Tekmuje se v vseh kategorijah. Iz- vzmji prikolice. Nagrajeni bodo prvi trije iz vsake kategorije. Višino nagrad in ostale podrobnosti bomo javili naknadno.
- Pokrajinska tekma lovcv v streljanju na leteče golobe.
- Ob 15.30 množični fizikulturni nastop s sodelovanjem tržaške fizikulturne in folklorne skupine, sodelujejo fizikulturniki iz vse Slovenije.
- Nogometna tekma med dvema reprezentancama iz Slovenije.

Po zaključku programa ljudsko rajanje.

Izletniki z vlakom plačajo 700 lir za vožnjo, potno dovo- ljenje in za značko, ki velja kot vstopnica na festival. Otroci do 14. leta starosti plačajo 600 lir. — Vpisovanje se zaključuje v torek 24. t. m. ob 12. uri. — Odnos vlaka bo v jutranjih urah 29. t. m. povratek istega dne zvečer. Točno uro odboda bomo javili kasneje. Prijave se spre- jemajo na sedežih: I. okraj - Ul. R. Manna 29. vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 19. ure; II. in III. okraj - Corso Garibaldi 4/III. vsak dan od 16. do 19. ure; IV. okraj - Ul. di Servola 56. vsak dan od 19. do 21. ure. — Vpiso- vanje za vasi zgornjske občine: v Brisčih pri Viktoriju Milčiču; v Gabrovci pri Rustiji; v Zgoniku (tudi za Kolu- drovco) na sedežu OF; v Malem Repnu pri Husel (hišna št. 26); v Salezu (tudi za Samotorec) pri Milčiču hišna št. 33. — V Plavah pri Cvetku Cok; na Skofijah pri Doru Furlančiču.

Pohitite z vpisovanjem, kajti število prostorov v vlaku je omejeno. Za jedačo in pičajo je poskrbljeno, prav ta- ko za zamenjavo denarja.

V ostalih podeželskih okrajih se vpisuje na vseh okraj- nih in krajevnih sedežih OF, vsak dan od 19. do 21. ure.

Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko VLRS razpisuje vpis v

3-LETNO SOLO ZA ME- DICINSKE SESTRE V LJUBLJANI.

Pogoji za sprejem so: do- vršeni 8. razred gimnazije z višjim tečajnim izpitom, telesno in duševno zdrav- je. Kandidatnje naj vložijo prošnjo kolikovega z din 30.— do 15. julija 1952. direktno na Solo za medi- cinske sestre v Ljubljani, Kongresni trg 18. — Pri- lože naj rojstni list, zad- nje šolsko, sprisovalno, živ- ljenjske in potrdilo o do- sedanjih zaposlitvi.

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

PRIMORSKI DNEVNIK

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

te stalno in hitro obvešča o vseh dogodkih v svetu. Ali si jo oddolžiš s tem, da si poravnal naročnino?

ITALIJA IMA PRAVICO

da v Kristusovem imenu osvaja ves svet

II.

Končno bi lahko nekdo pripomnil, da je to fašistična izjava in zato enostranska in tendenciozna, da papeški Rim ni delil te teze in teh ciljev. Toda lahko bi navedli številne dokaze, da se je papeška avtoriteta prav posebno strinjala in izenaevala s to razlago. Omenili bomo napis iz papeževga «Observatore Romano» ob prazniku «ustanovitve Rima» leta 1934, v katerem odobrava Mussolinijev imperialistični načrt in poudarja, da ni daleč dan, ko bo papež v katerem bosta nerazdružno povezani osnovi njegove moči, to je duhovna in svetovna (!) oblast.

Ali je treba spomniti na nekatere izjave Pija XI in Pija XII? — Prvi je Mussolinija imenoval «človeka», ki nam ga je poslal previdnost. O njem pa je Mussolini dejal: «Srečni smo, da imamo opraviti z zares italijanskim papežem». Pij XII je 20. maja 1929 izjavil: «Pravi se in poudarja, katoliška, toda fašistična država! To vzbudilo je znanje brez posebnih težav, celo radi. Ta papež je 29. 6. 1931 dejal: «Mislimo, poleg vsega, da smo napravili koristno delo stranki in režimu». «Skupne koristi niso bile majhne». V tem so se skupne koristi? V perspektivah in pravih uresničitvah imperija.

Pij XII, današnji papež, govori 21. 12. 1939 o «Italiji, ki je vedno budna in močna», ki jo upravlja «daljnovidni vodja». Prej, v času abesinske vojne, je Pij XII. se kot kardinal Eugenio Pacelli govoril: «Rim je ustanovila in določila previdnost, da postane prestolnica sveta in osrednjega sedeža vere. Cesarji Rima je bil zgodovinska priprava za duhovno svetovno cesarstvo Jezusa Kristusa». Nobeno mesto ne bo premagalo poslanstva Rima, božjega mesta, mestu utelešene modrosti... Unišči Mussolinija, to je cilj naših naporov, toda to bi pomenilo zadeti srce Rima, glavo kristanstva, uničiti svetnike in ubiti božjo križarja. In kako bi ne mogli zahtevati tedaj, da bi celoten svet podprl svojega velikega križarja Mussolinija.

Ali je linija, ali je logična zveza, obstaja simbioza in sinteza ali ne? Dvoma ne more biti!

Z «Materijo božjo» na pohod v Afriko

Italijanski zgodovinar Gaetano Salvemini piše: «Izven diskusije je, da je Vatikan vzpostavil prijateljske odnose s fašističnim režimom že od samega njegovega začetka, pozneje pa je sklenil lateranski sporazum z njim in tako zagotovil priznanje in odobritev cerkve duceju in njegovi vladi, nacionalni ter mednarodni ugled, ki bi sicer bil zanj nedosegljiv... Noben zgodovinar, niti v sedanosti niti v prihodnosti, ne bo mogel popolnoma razumeti in razločiti številne uspehe fašizma v zunanji politiki, če ne bo upošteval prijateljskih odnosov med Vatikanom in fašistično diktaturo. Fašizem je maksimalno izkoristil to prijateljsko razpoloženje Vatikana, ki je podpiral njegov program ekspanzije in osvajanja... S svojo politično akcijo je dal Vatikan svoj blagoslov fašističnemu režimu, povečal je Mussolinijev ugled ter prispeval mnogo h krepitvi fašizma, tako v Italiji kot v inozemstvu» (Salvemini — La Piana «La sorte dell'Italia» str. 116-117).

Gotovo ni samo slučajno, da škof Livorno imenoval ob neki priliki Mussolinija «duce latino», poudarjajoč, da ima njegova politika višji cilj, vsakemu pravemu Italijanu in katoličanu precej drag cilj, a to je «vzpostaviti italijanske suverenosti na vse dežele, ki so bile nekdanje rimske imperije». Ta škof je z zanosom govoril o začetniku take politike in poudaril, da ima Mussolini neomejeno podporo vseh italijanskih katoliških cerkven, ki mora v svojem lastnem interesu pomagati takim eplemnim naporom. Livornski škof je govoril tedaj o velikih demonstracijah poti Mussolinija v Afriko, kjer naj bi oživil rimske spomine in s svojim potovanjem začrtal nove velike vojaške pohode (do katerih je pozneje zares prišel). Livornski škof je v svojem govoru poudaril, da ni le slučajno odel v Afriko istočasno s Mussolinijem tudi genovski škof Moretti:

«Tja nosi kipa Matere božje milosti, toda glavni pomen njegovega potovanja je, da vidi svet, kako ob italijanski oblasti, državna in cerkvena, gre, da razporedi proti ciljem, ki jih je v daljnji preteklosti postavil stari in slavni Rim». Tako so pozneje šli fašistični maršali, generali in guvernerji, ki so jih spremljali hujši nujni in legati, v druge smeri, n. pr. na Balkan!

Prvi vedni imperialistični Mussolinijev korak je bila abesinska vojna l. 1935. Pij XI. ni nikoli z ničemer pokazal, da mu je ta zločinski podvig odvrten, nikoli ga ni obsodil ali kritiziral, temveč je, nasprotno, odobril osvajanje Abesinije.

Italijanski zgodovinar Luigi Salvatorelli piše v svoji knjigi: «La politica della Santa Sede»:

Pij XI. je imel Mussolinija za «človeka previdnosti», a Pij XII. za «velikega križarja»

abesinska vojna — «vojna za civilizacijo». Zato bodo ob kakor njegovi semeniščniki dnevniki, ki se borijo za civilizacijo.

Rimski nadškof Pizzani je poslal veliko zlatih predmetov v pomoč državi v vojni, in dal sprejemno pismo, v katerem daje duška svojemu borbenemu duhu.

Škof Pinerola je pozval vernike, da pomagajo vojni v Abesiniji. Pravi, da želi Abesinijo svetovst evanĝelija in blaginje rimske civilizacije.

Škof iz ... Miniata izjavlja, da je ... Italije duhovništvo, da stopi cerkve, in bronaste zvone.

Sienski škof je pozdravil Italijo, našega velikega duceja in naše vojske, ki se bore za zmago in resnice in pravice.

Najbolj borben je vsekar milanski kardinal Schuster, ki primerja abesinsko vojno križarskim. Na dan svečanosti po hoda na Rim 28. 10. 1935 je imel pridigo v milanski stolnici na čast padlih fašistov.

Poudaril je, da je dan 28. 10. dan pohoda na Rim, odprl novo poglavje v zgodovini Italije in prav tako tudi katoliške cerkve. Pozval je vernike, da sodelujejo z bogom na narodnem in katoliškem področju, posebno pa v tem času sko nosi italijanska zastava zmagovalno križarski križ in odpira pot misijonarjem in pridigarjem evanĝelija. Bog bo dobro voljo vseh nagradil z zmagovalnim mirom, zahvaljujoč se hrabri vojski, ki se pokorava zapovednikom domovine, odpira za ceno krvi vrata Abesinije katoliški veri in rimski civilizaciji. Večno poslanstvo katoliške Italije, to je poslanstvo miru in Dostojnosti, po katerem je Kristus Rimljan.

Prvi papeževi ljudje so prikazali klanje v Abesiniji kot poslanstvo civilizacije in vere, kot Kristusa — Rimljan! Tako se je približno izrazil o abesinski vojni 29 italijanskih nadškofov in 61 škofov.

Po pokritvi Abesinije, ko je

Slovenski Julijci, v ozadju Dobrač

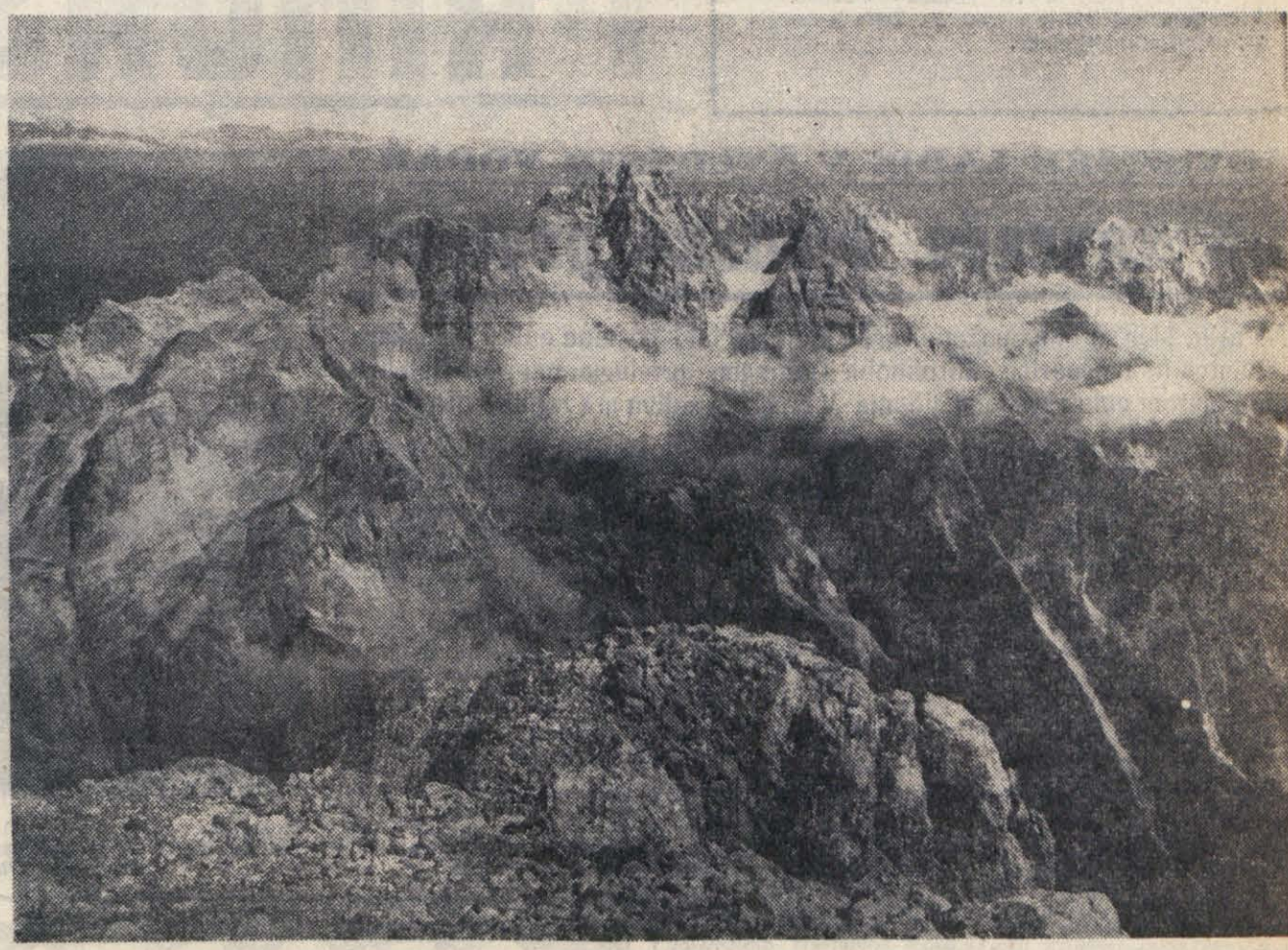

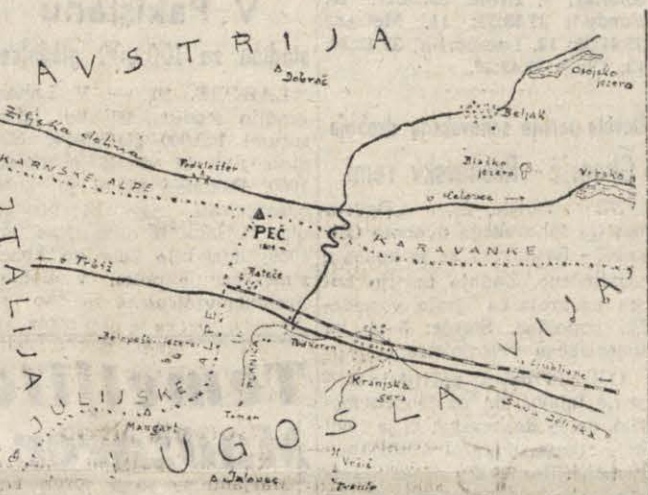
Foto Magajna.

Na Peči - meji treh držav,

od koder sega pogled daleč naokrog po divni slovenski, žal, razkosani zemlji

V najskrajnejši kotiček naše zemlje vas popeljem, tja gor, kjer se stikajo meje treh držav, Jugoslavije, Avstrije in Italije. Se daleč naokoli se širi slovenska zemlja. S kopastega karavanskega mejnika Peči nad planinsko vasjo Rateče bomo občudovali lepote slovenskih pokrajin to in onstran državnih meja. To, kar vam opisem, sem videl in doživljal pred zadnjo svetovno vojno tik preden je Nemčija raztegnila svoje meje do naših Karavank. Mnogo se je od takaj spremenilo po svetu, zemlja pa je ostala ista in narod, bčian in kršane, se je spet vrnil na svoje prirode in razsežene domove.

Zadnja železniška postaja na skrajnem severozahodu Jugoslavije, znana štrom po svetu, je Rateče-Planica, ljubeč planinski kotiček, izhodišče za tromejo na Peči. Zrcalno čisto nebo, z ozonom prepojeni planinski zrak in

zato, ker nosi na svojem kopastem vrhu bel mejnik, razdeljen na tri dele in popisav v treh jezikih.

Največji del kroga vrh mejnika zavzema Avstrija. V kamena vrezani tri kazeta smer njene posesti vzdolj Karavank. Tudi zdaj ne bo drugače. Na avstrijski strani mejnika je bil vklesan nemški napis, da so Avstrijci dobili to zemljo po senzermski pogodbi. Kasneje je Hitlerjeva Nemčija napis gotovo zamenjala, po zadnji vojni pa je obnovljena avstrijska republika prikočila besedilo spet po svoji. Od avstrijske meje proti Ratečam je vklesan kot, ki po rapalski pogodbi pripada Italiji. Ta kot se žal po zadnji vojni ni prav nič zmanjšal! Med obema državama se v ostrom, kotu končita jugoslovanska posest. Tudi mi imamo svoj napis in smo ga imeli tudi tedaj.

Človek tam gor ne ve, kam bi zrl. Vse mu je novo, pa četudi stokrat gledano, vedno prepleto. Najbolj seveda pritegne pogled Korotan, saj je pisan in slikovit kot najzrenejša slika. Laško ozemlje se izgublja v Karnskih Alpah in v poslednjih mogočnih izrastkih Julijcev. Onstran naše Savske doline se dvigajo silni zidovi Mojstrovke, Siemena, Jalovca in mejnih Ponce. Ozka in dolga soteska se rine med te nebotične, prepleta Planica, raj naših smučarjev.

Mimo vabljivega smučarskega doma in slovitihi smučskihi skakalnice, med katerimi nam

dovijci združijo s sestrice onstran Triglava, s Savo Bohinjko.

In vendar je prav pri Ratečah mesto, kjer se bratske vode ločijo in izpod istih gora hité v naš morje Jadran ali pa se počasi privlači v tuje in daljno Crno morje. Rateče je razvodje med obema imenovanimi morjema.

Zanimiva so zelena Podkorenška jezera. Prozorna ko kristal in mrzla ko led. Na tisoče pesčenih stožcev megla na njihovem dnu. In globoko so te vode! Zlasti eta počen tifa, kot mu pravijo domačini.

Dolnji med Kranjsko goro in Ratečami ter skozi Planico proti do Tamarja, pravijo «Slovenska Sibirija». Ni čudnega! Ko je drugod po deželi že zdavnaj cvetela pomlad, je tukaj še vse pod debelim snegom. Dobro četrt ure od kolodvoza v zeleni Planico so si na obirni zeleni tratinji na Slatni zgradili ljubljanci, tedajni športni klub «Ilirija», krasen smučarski dom, ki zdaj ni več osamljen. Na nasprotni strani doline pa se kar vrste po velikosti smučarske skakalnice, ki leto za letom privabljajo na tisoče obiskovalcev.

Sredi polja in travnikov, ki se iztekaajo proti zapadu, seka slovensko ozemlje jugoslovansko-italijanska državna meja. Kot dvoje biserov se bliskata sloviti Klanski ali Bolepeški jezera pod severnimi stenami razornega Mangarta. Spodnje jezero je temnozeleno, skoraj okroglo ter obrobljeno s temnim lesom. Zato je njegova zrcalna gladina za oko skoraj črna. Devet metrov visje ležeče Gornje jezero ima sončen položaj in skalovito obrežje, naokoli vitke smerke in košate macesne ter diven razgled. Pogled na nebotični Mangart je od tam edinstven.

Kjer zdaj mežikata krasni planinski ocesi, Mangartski ali Klanski jezera, se je v ledeni dobi stegal mogočen ledenik. Polzel je z gora počasi v dolino in prinašal s seboj pesek in še danes, imenujemo jo ledenik. Njegova sled je vidna nisko globljo. V vseh srednjeevropskih Alpah je prav ta pod Mangartom najznamenitejša. Do petdeset tisoč kubičnih metrov obsega skala se je tedaj utr-

občudovanju prelepe koroške zemlje. Kot na dlanj je ležala pred nami. Imel sem vtis, kot da jo gledam iz letala. V podnožju leži trg Podkloster, kjer se od glavne železniške proge odcepi krajevna proga v Ziljsko dolino. Pri Podklostru se izteka Zilica v Zilco. Tam se pričenja Ziljska dolina, ki je v svojem spodnjem delu do Smohorja še slovenska.

Onstran doline se dviga podolga gora Dobrač nad Beljakom. Pred šestimi stoletji je zgrmelo po gore v dolino, zasulo je kopico vasi in zajezilo Zilco, da si je morala izgrizti novo pot do Beljaka, kjer se združijo z Dravo. Beljak sam nam je zakrival strm Dobrač, videli pa smo Beljaške toplice, Blasko jezero, v ozadju podolgovato Osojsko jezero in v meglenem severovzhodu širno plan Vrbskega jezera.

Koroška je izrazita dežela jezera. Saj ima večjih in manjših nekaj nad dve stot. Največje je Vrbsko, ki je sploh največje jezero na slovenski zemlji. Ob njem je položen Celovec, glavno mesto Korošev. Jezero je dolgo 17 km in široko povprečno 1600 m. Po njem vozijo je majhni parniki. Vse naokoli je obrežje posejano s krasnimi letovskimi naselji. Južni rob jezera je še slovenski. Tam zadaj se širi naše zgodovinsko Gosposvetsko polje, zdaj potujoče, visoko nad njim gorji na Svinjski planini pa se po vaseh Dješke, Kneže in Krčanje glas naša mila govornica. Mnogo pomembnih koroških krajev še danes ne morejo zakriti, da je tam nekdanj živl naš človek. Slovensko pa je še podnožje Karavank zapadno od Beljaka in južno od Vrbskega jezera tja do naše meje pri Spodnjem Dravogradu in še deloma onstran Drave.

Strmeli smo v lepo Rožno dolino pod nami. Borovlje, nje največji kraj, se nam je skrivalo, misli, pa so nam uhaale na nesrečno ljudsko glasovanje, na plebiscit 10. oktobra 1920. leta, ko smo izgubili nad sto tisoč zavednih bratov in sestra. Počasi je bilo treba misliti na odhod. Prav težka je bila odločitev. Se en pogled naokoli od Visokih Tur čez Karnske Alpe. Za trenutek nam je obviselo oko na Visarjih, pa je podrslo dalje čez Mangart in Jalovec na končasti vrh Triglava. In še poslednji pozdrav pisani zemlji od Smohorja do Celovca. Zajel nas je gozd in strma pot nas je kaj urno pripeljala nazaj v naše Rateče.

O vsem tem je tekel Razgovor vrh zelenih košenic na Peči ob

VIKTOR PIRNAT

ANA SAFRED, AMERIŠKA SLOVENKA

ki bo nastopila na koncertu Glasbene Matice v ponedeljek v Avditoriju.

Ernest Hemingway

«Kristus, upam, da ne», je rekel Bonello. «Nočem, da bi me kakšna narenjena nabodla na kopje».

«Tistega narodnika ste zagotovo vi ustrelili, tenente», je rekel Piani. Hiteli smo.

«Tja nosi kipa Matere božje milosti, toda glavni pomen njegovega potovanja je, da vidi svet, kako ob italijanski oblasti, državna in cerkvena, gre, da razporedi proti ciljem, ki jih je v daljnji preteklosti postavil stari in slavni Rim».

Tako so pozneje šli fašistični maršali, generali in guvernerji, ki so jih spremljali hujši nujni in legati, v druge smeri, n. pr. na Balkan!

Prvi vedni imperialistični Mussolinijev korak je bila abesinska vojna l. 1935. Pij XI. ni nikoli z ničemer pokazal, da mu je ta zločinski podvig odvrten, nikoli ga ni obsodil ali kritiziral, temveč je, nasprotno, odobril osvajanje Abesinije.

Most na Tilmentu

(Odlomek iz romana «Slovo orožju»)

«Kristus, upam, da ne», je rekel Bonello. «Nočem, da bi me kakšna narenjena nabodla na kopje».

«Tistega narodnika ste zagotovo vi ustrelili, tenente», je rekel Piani. Hiteli smo.

«Tja nosi kipa Matere božje milosti, toda glavni pomen njegovega potovanja je, da vidi svet, kako ob italijanski oblasti, državna in cerkvena, gre, da razporedi proti ciljem, ki jih je v daljnji preteklosti postavil stari in slavni Rim».

Tako so pozneje šli fašistični maršali, generali in guvernerji, ki so jih spremljali hujši nujni in legati, v druge smeri, n. pr. na Balkan!

Prvi vedni imperialistični Mussolinijev korak je bila abesinska vojna l. 1935. Pij XI. ni nikoli z ničemer pokazal, da mu je ta zločinski podvig odvrten, nikoli ga ni obsodil ali kritiziral, temveč je, nasprotno, odobril osvajanje Abesinije.

nč drugega. Brez skrbi sva. «Bonello je bil neumen».

«Kaj, neumen je bil.»

«Kaj boste naredili z njim, tenente?»

«Ne vem.»

«Ne bi mogli kar reči, da je bil ujet?»

«Ne, čem.»

«Veste, če se bo vojska še vlekla, bo imela njegova družina hude stitnosti.»

«Vojske bo konec», je rekel neki vojak. «Domov gremo. Vojske je konec.»

«Vsi gredo domov.»

«Vsi vsi gremo domov.»

«Stopite, tenente», je rekel Piani. Hotel jih je prehiteti.

«Tenente? Kdo je tenente? Abbasso gli ufficiali! Dol z oficijali!»

Piani me je zgrabil za roko. «Raje vas bom klical po imenu», je rekel. Da ne bo nasilja. Nekaj oficijev so ustrelili. Pohitela sva mimo njih.

«Poročilo ne bo tako, da bi njegovi imeli stitnosti. Nadaljeval sem najin razgovor.»

«Ce je vojske konec, je vseeno», je rekel Piani. «Pa ne verjamem, da je. Predobro bi bilo, če bi je bilo konec.»

(Nadaljevanje sledi)

Zaključna šolska prireditev na Proseku - Kontovelu

Poslušalci na uspehih zaključnih šolskih prireditvah so posebno navdušeni nad nastopi pevskih zborov, ki so se v letošnjem letu precej pomnožili. Prav je, da vzgojitelji na naših slovenskih šolah goje med učenci prav to področje, ki poleg tega, da vzgajajo mlade pevce, navajajo mladino na skupno delo.

